

LES NOTES DE VICTOR RIPOLL

El IEC tergiversa Fabra

Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica del IEC, diu a la introducció del DIEC2 que Pompeu Fabra va ajornar l'elaboració del Diccionari de l'Institut a fi de donar prioritat al *Diccionari General de la Llengua Catalana*, per dues raons. La primera, per la clarividència de la peremptorietat i de la prioritat de l'obra que prepararà, i la segona, per les dificultats i els entrebancs en els primers anys de vida de les Oficines Lexicogràfiques de la Secció Filològica. Al pròleg del diccionari que Fabra va començar a preparar l'any 1923 i va publicar el 1932 diu que allò que va fer-lo decidir, d'acord amb la Secció Filològica, a confeir el seu i deixar el Diccionari de l'Institut, tot i que ja s'havia començat a redactar, va ser l'adveniment de la Dictadura, contrària a les coses catalanes, és a dir, perquè ja no disposarien de finançament públic, calia entendre. "Fou llavors -hi escriu- que els nostres col·legues de la Secció Filològica cregueren que era convenient d'emprendre la confecció d'un diccionari general de la llengua catalana de l'extensió i de les característiques del present."

Treuen raons a Proust

Marcel Proust (*Contre Sainte-Beuve*): "Du moins nous donnent-ils de nouvelles raisons de vivre", és a dir, "Si més no, ens donen noves raons per viure". Antoni Marí i Manel Pla, al *Contre Sainte-Beuve* editat a Tusquets, escriuen: "Si almenys ens donessin noves raons per viure."

No han vist mai cap núvia

El DIEC1 va mantenir l'exemple fabrià de l'entrada *enjoiar*: "Va comparèixer la núvia tota enjoïada", expressió plausible, perquè normalment les núvies no van gaire enjoïades, prefereixen lluir el vestit. El DIEC2 és incapaç d'entendre allò que fa lògic l'exemple i el canvia per aquesta frase impossible: "Havien enjoïat la noia com si fos una núvia".

Retrat de Josep Porter i Rovira, durant el primer decenni del segle XX. Antoni Palau i Dulcet, al seu despatx.

La Conca de Barberà analitza les obres de dos grans llibreters, Antoni Palau i Josep Porter

El mercat literari presenta tres puntals: els escriptors, els editors i els lectors. Però en aquest triangle encara pot encabir-s'hi un altre element, el llibreter. El llibreter és l'intermediari entre l'editor i els lectors, una figura en constant evolució des de la invenció de la impremta i molt lligada a la bibliofília i a la bibliografia, perquè el llibreter tant és lector com venerador del llibre, i el considera també un objecte de culte que cal preservar per la seva bellesa estètica i per la importància com a transmissor de coneixement.

Aquesta encertada reflexió apareix escrita al llibre col·lectiu que Montblanc, a través del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, ha dedicat a dos fills de la vila establerts a Barcelona que van excel·lir com a llibreters de projecció internacional en tots els sentits inclosos a la reflexió: Antoni Palau i Dulcet (1867-1954) i Josep Porter i Rovira (1901-1999).

El volum, il·lustrat amb fotografies i documents dels arxius familiars, es titula *Antoni Palau i Dulcet i Josep Porter i Rovira: dos montblanquins apassionats pels llibres*, i és el segon títol de la col·lecció "Biografies" del centre d'estudis. L'autor del comentari és Jaume Ferrer i Puig (Montblanc, 1976), professor de llengua i literatura catalanes i autor d'un estudi sobre el teatre de Josep Maria Poble. Ferrer i Puig s'encarrega de la figura de Palau i Dulcet. Hi comenta especialment el llibre de memòries del llibreter, amb interessants reflexions sobre l'art de creació de l'espai autobiogràfic, i també la seva tasca com a autor de guies d'excursionisme i de llibres d'erudició local, però al final arrodoneix la semblança amb un apartat titulat "El llibreter dins l'engranatge cultural: de l'ahir a l'avui", que és on inclou la reflexió.

El biògraf deixa la tasca de comentar l'obra bibliogràfica de Palau a la bibliotecària Roser Insenser i Brufau (Barcelona, 1963), que dedica un article a la gènesi del seu *Manual del librero hispano-americano*.

Maria Porter i Moix (Barcelona, 1926) hi escriu unes notes biogràfiques del pare, Josep Porter i Rovira, fruit de records i vivències. Finalment, l'historiador Gener Gonzalvo i Bou (Barcelona, 1958) i el museòleg Maties Solé i Maseras (Montblanc, 1935), comenten dues aportacions concretes fetes per Porter i Rovira: una, erudita, a la història de Poble i la segona, altruista, a la fundació del Museu Arxiu de Montblanc.

Evidentment, el llibre té interès més enllà de l'àmbit local, perquè tant Palau com Porter van ser llibreters barcelonins i perquè les reflexions que hi apareixen sobre l'obra -immensa- d'aquests dos llibreters erudits tenen interès general.

Lluís Bonada